

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ КАРНОГО РОЗШУКУ В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ: ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Албул С. В.

Розглянуто комплекс питань правового регулювання діяльності підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції. Автор, на підставі аналізу існуючих точок зору, практики участі в антитерористичній операції, виказує особисте ставлення до означеного питання та надає конкретні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Ключові слова: антитерористична операція; карний розшук; оперативно-розшукова діяльність; правове регулювання; протидія злочинності.

Рассмотрен комплекс вопросов правового регулирования деятельности подразделений уголовного розыска в районе проведения антитеррористической операции. Автор, на основе анализа существующих точек зрения, практики участия в антитеррористической операции, выражает личное отношение к указанному вопросу и вносит конкретные предложения по усовершенствованию действующего законодательства.

Ключевые слова: антитеррористическая операция; оперативно-розыскная деятельность; правовое регулирование; противодействия преступности; уголовный розыск.

Considered a range of issues of legal regulation of criminal investigation departments in the area of anti-terrorist operations. The author, based on an analysis of existing perspectives, practices support operations against terrorism, personal attitude betrays appointed to specific questions and provide suggestions for improving the current legislation.

Keywords: anti-terrorist operation; criminal investigation; operatively-search activity; regulation; combating crime.

За часи незалежності правоохоронні органи України вперше стикнулися з агресивними проявами екстремізму й тероризму. У ході виконання службових завдань із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України під час антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей особовий склад підрозділів МВС України може бути задіяний для виконання різноманітних завдань. Разом із тим, доводиться констатувати, що багато чому вітчизняні правоохоронні органи навчаються, на жаль, шляхом спроб і помилок. Сьогодні ми набуваємо власного досвіду протидії терору. Саме сьогодні, під час проведення антитерористичної операції на Сході країни, ми повинні переймати світовий досвід у цьому напрямі - досвід складний, але нагально необхідний задля збереження незалежності, суверенітету та територіальної цілісності нашої держави [2, 29]. Це стосується й питань правового регулювання діяльності підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції.

Антитерористична операція - це комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення терористичної діяльності,

звільнення заручників, забезпечення безпеки населення, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичної діяльності. У свою чергу, район проведення антитерористичної операції - це визначені керівництвом антитерористичної операції ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в межах яких проводиться зазначена операція [2, 6]. Підрозділи карного розшуку, що виконують функціональні обов'язки в районі проведення антитерористичної операції, нерідко стикаються з певними проблемами, обумовленими неузгодженістю правових актів, відсутністю в чинному законодавстві регуляторних норм щодо специфіки виявлення та розкриття злочинів в умовах надзвичайного стану тощо.

Правове регулювання - це регламентація суспільних відносин засобами загальнообов'язкових правил поведінки і заснованих на них приписів індивідуального значення, що забезпечується в необхідних випадках державним примусом [7, 45]. Спираючись на принцип верховенства права, закріплений у ст. 8 Конституції України, ми переконані, що правовою основою оперативно-розшукової діяльності й, зокрема, діяльності підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції, необхідно вважати виключно законодавчі акти, тобто Конституцію і закони України. На нашу думку, практичне розв'язання проблеми класифікації таких норм має знаходитися безпосередньо у сфері оперативно-розшукової діяльності, а тому більш природною до сучасного стану ОРД є класифікація нормативно-правових актів, що регламентують оперативно-розшукову діяльність суб'єктів ОРД, з їх розподілом на такі групи: Конституція України; Закони України (Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність», інші закони України); інші нормативно-правові акти; міжнародно-правові угоди і договори [9, 36-37].

В Україні правова регламентація оперативно-розшукової діяльності була започаткована завдяки введенню в дію Закону України «Про міліцію» від 1 січня 1991 р. З прийняттям Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», законодавець, засновуючись на думках учених про необхідність створення правового механізму боротьби зі злочинністю, видав ряд законодавчих актів, що конкретизують права, обов'язки оперативних підрозділів і підстави проведення оперативно-розшукових заходів, що забезпечило, у свою чергу, створення правової основи оперативно-розшукової діяльності [3, 22].

Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р., закріпила нові принципи функціонування держави і органів боротьби зі злочинністю, визначила права та обов'язки не тільки людини й громадянина щодо суспільства і держави, але й обов'язки і права держави щодо її громадян. Установлення нормами Конституції правового режиму роботи з інформацією в оперативно-розшуковій діяльності закріплене в ст. 34, де вказано, що кожен має право вільно збирати, використовувати, поширювати

інформацію будь-яким способом. У статтях 28, 29 закріплені принципи охорони приватного життя, особистої і сімейної таємниці, захисту честі й гідності особи. Стаття 31 говорить про таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, а ст. 30 гарантує недоторканність житла [4]. Цими спеціальними нормами Конституції встановлені межі роботи з інформацією, які продубльовані в нормах Закону України «Про інформацію» [20]. Водночас, і тільки з метою захисту прав, свобод людини та задля безпеки суспільства конституційними нормами визначається також те, що оперативні підрозділи мають право обмежувати окремі права й свободи людини та юридичних осіб в якості виняткового і тимчасового засобу лише за рішенням суду щодо осіб, у діях яких є ознаки злочину, та у випадках, передбачених законодавством України.

Важливе значення для правового регулювання діяльності підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції мають норми Кримінального та Кримінального процесуального кодексів. Кримінальний кодекс України містить кримінально-правові інститути, які визначають загальні засади кримінальної політики держави. Ці кримінально-правові інститути мають орієнтувальний характер для здійснення оперативно-розшукової діяльності. Саме з урахуванням норм Кримінального кодексу України в кожному конкретному випадку обирається тактика й методика використання оперативно-розшукових засобів. Установлюючи вичерпний перелік злочинів, КК України орієнтує оперативні підрозділи на те, які саме діяння необхідно попереджувати, виявляти та розкривати, таким чином заощаджуючи їх зусилля, а також сили й засоби ОВД. Важливого значення набуває стаття 12 КК України, яка класифікує злочини на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі. Важливість цієї норми для діяльності підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції окреслюється тим, що залежно від тяжкості злочину визначається, які саме оперативно-розшукові заходи можуть здійснюватися (особливо це стосується заходів, які обмежують конституційні права громадян і застосовуються у виняткових випадках), визначається законність заведення оперативно-розшукових справ, продовження строків ведення цих справ і т.п. Крім цього, для правового захисту працівників підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції, та осіб, які співробітничали з ними на конфіденційній основі, велике значення мають норми КК України про обставини, що виключають злочинність діяння. За цими нормами такі особи звільняються від кримінальної відповідальності в разі, якщо перебували в стані необхідної оборони (ст. 36), крайньої необхідності (ст. 39), здійснювали діяння, пов'язане з ризиком (ст. 42) та при виконанні спеціального завдання по попередженню або розкриттю злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації (ст. 43) [5].

У свою чергу, КПК України в Розділі 21 містить перелік негласних слідчих (розшукових) дій, які працівники підрозділів карного розшуку за дорученням слідчого можуть здійснювати під час кримінальних проваджень за фактами злочинів, що вчинені в районі проведення антитерористичної операції. Однак слід зазначити, що реалії антитерористичної операції обумовили необхідність прийняття певних змін і доповнень до чинного КПК України, зокрема, стосовно отримання дозволів слідчих суддів на проведення негласних слідчих (розшукових) дій [6]. Такі

зміни було внесено Законами України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або в районі проведення антитерористичної операції» [15] та «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» [19].

Особливе місце в системі правового регулювання протидії підрозділами карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції відводиться Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [8, 56]. Він є ядром, основою оперативно-розшукового законодавства, саме в цьому законі містяться основні організаційні питання здійснення цієї діяльності. Згідно зі статтею 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» одним зі суб'єктів оперативно-розшукової діяльності є оперативні підрозділи органів внутрішніх справ, до яких, зокрема, відносяться й підрозділи карного розшуку [22]. Діяльність оперативних підрозділів ОВС, крім указанного закону, на сьогодні регламентується значною кількістю нормативно-правових актів, зокрема Законами України «Про міліцію», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», «Про прокуратуру», «Про інформацію», Кримінальним кодексом України, Кримінальним процесуальним кодексом України, іншими законодавчими актами, міжнародними договорами України, а також установчими актами та правилами міжнародних правоохоронних організацій, членом яких є Україна.

Разом із тим, проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей нашої держави внесло певні корективи та доповнення до переліку правових актів, що так чи інакше регулюють оперативно-розшукову діяльність ОВС, зокрема підрозділів карного розшуку. Так, за нашим переконанням, певним чином регулюють окремі питання протидії підрозділів карного розшуку злочинам проти власності в районі проведення антитерористичної операції Закони України «Про боротьбу з тероризмом» [10], «Про правовий режим надзвичайного стану» [24], «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» [25], «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які переховуються на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції» [12], «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або в районі проведення антитерористичної операції» [15], «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» [19], «Про внесення змін до Закону України «Про міліцію» щодо умов застосування сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї в районі проведення антитерористичної операції» [14], «Про внесення змін до Закону України «Про боротьбу з тероризмом» щодо превентивного затримання в районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години» [13] тощо. Указані правові акти безпосередньо не регулюють питання організації і тактики діяльності підрозділів карного розшуку, але стосуються її окремих аспектів, що в комплексі дозволяє вирішувати завдання, що постають перед ними в районі проведення антитерористичної операції.

Оперативно-розшукова діяльність, як і будь-яка інша діяльність, є поняттям динамічним, тобто вона постійно знаходиться в процесі змінення, удосконалення. У правовому регулюванні оперативно-розшукової діяльності широко використовуються підзаконні нормативно-правові акти. Передусім йдеться про підзаконні нормативно-правові акти центральних органів державної влади. До них належать Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України. До таких нормативних актів слід віднести, наприклад, Указ Президента України «Про затвердження Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи із забезпечення державної безпеки» від 14.11.2014 року № 880/2014 [21]. Кабінет Міністрів України видає постанови, що врегульовують діяльність правоохоронних органів, зокрема і їх оперативних підрозділів, що виконують свої обов'язки в районі проведення антитерористичної операції.

Слід зазначити, що діяльність підрозділів карного розшуку в районі проведення антитерористичної операції, у частині оперативно-розшукової діяльності, регламентована низкою відомчих і міжвідомчих нормативних актів, зокрема наказом МВС України, СБ України від 03.05.2012 № 169/391 «Про взаємодію Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України в питанні розшуку осіб» [11], Інструкцією з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень [16], Інструкцією про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [17] та багатьма іншими. Крім цього, безсумнівно, до нормативних актів, що регламентують діяльність правоохоронних органів, зокрема підрозділів карного розшуку, у районі проведення антитерористичної операції, можна віднести Інструкцію про порядок превентивного затримання в районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або в районі проведення антитерористичної операції, яка затверджена наказом МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26.08.2014 № 872/88/537 [18], Наказ Генерального Прокурора України від 19.09.2011 р. № 4/1-Гн «Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність» [23] тощо.

Необхідно наголосити, що в умовах антитерористичної операції реалізація положень відомчих нормативних актів з питань ОРД суттєво ускладнюється. Насамперед це пояснюється тим, що після анексії Криму, окупації окремих територій Донецької та Луганської областей, що супроводжувалося захопленням адміністративних будівель органів внутрішніх справ, значна кількість примірників відомчих нормативних актів з питань оперативно-розшукової діяльності фактично опинилася в руках злочинців, що призвело до витоку інформації з обмеженим доступом. По-друге, негативними факторами є знищення облікових документів з питань оперативно-розшукової діяльності. Крім цього, значна кількість негласних працівників і колишніх працівників правоохоронних органів на теперішній час перебуває в складі незаконних збройних формувань терористичних організацій - так званих Донецької та Луганської народних республік, та протидіє українській владі, використовуючи при цьому досвід оперативно-розшукової діяльності та

знання відомчих нормативних актів [26, 112].

Специфічно в районі проведення антитерористичної операції вирішуються питання щодо отримання дозволів слідчих суддів на проведення оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій. Справа полягає в тому, що територіально Апеляційні суди, які мають право надавати відповідні дозволи, знаходяться під контролем терористів. Разом із тим, відповідно до положень Закону України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції», у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя окремими судами в районі проведення антитерористичної операції змінено територіальну підсудність судових справ, підсудних розташованим у районі проведення антитерористичної операції таким судам, та забезпечено розгляд кримінальних проваджень, підсудних місцевим (районним, міським, районним у містах, міськрайонним) судам, апеляційним судам, розташованим у районі проведення антитерористичної операції, - місцевими загальними судами, апеляційними судами, що визначаються головою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. У свою чергу, питання, що належать до повноважень слідчого судді в кримінальних провадженнях, що перебувають на стадії досудового розслідування й здійснюються в районі проведення антитерористичної операції, у разі неможливості здійснювати правосуддя розглядаються слідчими суддями місцевих загальних судів, визначених головою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ [1, 374-375]. Крім цього, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції», на місцевості (адміністративній території), на якій діє правовий режим воєнного, надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, у разі неможливості виконання у встановлені законом строки слідчим суддею повноважень, передбачених статтями 163, 164, 234, 235, 247 та 248 Кримінального процесуального кодексу України, а також повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114-1, 258-258-5, 260-263-1, 294, 348, 349, 377-379, 437-444 КК України, ці повноваження виконує відповідний прокурор [1, 375-376]. Прокурор, отримавши клопотання слідчого щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій чи прийнявши таке рішення особисто, при неможливості виконання у встановлені законом строки слідчим суддею визначених законом повноважень вирішує питання щодо негласних слідчих (розшукових) дій у порядку, передбаченому статтями 247, 248 КПК України. На практиці, працівники оперативних підрозділів ОВС, які виконують свої обов'язки на території Луганської області, отримують дозволи на проведення певних оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій в Апеляційному суді Харківської області. У свою чергу, працівники оперативних підрозділів ОВС, здійснюючи оперативно-розшукові заходи на території Донецької області, отримують дозволи на проведення оперативно-розшукових заходів у Апеляційному суді Дніпропетровської області. При цьому вимоги на перевірку осіб за відповідними обліками надсилають безпосередньо до ДІАЗ МВС України.

Необхідно зосередити увагу на тому, що в умовах проведення антитерористичної операції підрозділами карного розшуку під час протидії злочинам застосовується превентивне затримання осіб. Такий захід передбачений Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про боротьбу з тероризмом» щодо превентивного затримання в районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години» [13] та Інструкцією про порядок превентивного затримання в районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або в районі проведення антитерористичної операції [18]. Так, у районі проведення антитерористичної операції відповідно до КПК України може здійснюватися превентивне затримання осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години. При цьому граничний строк превентивного затримання не може перевищувати 30 діб. Підставою для превентивного затримання є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою терористичної діяльності. Таке превентивне затримання здійснюється за вмотивованим рішенням начальника Головного управління (управління) Служби безпеки України або начальника Головного управління (управління) Міністерства внутрішніх справ України в Автономній Республіці Крим, у відповідній області, містах Києві та Севастополі за згодою прокурора та без ухвали слідчого судді, суду. Примітно, що превентивне затримання особи не може продовжуватися після розгляду слідчим суддею, судом клопотання про обрання належного запобіжного заходу стосовно цієї особи.

Про затримання особи уповноваженою службовою особою складається протокол у порядку, передбаченому статтею 208 КПК України. Залучення понять для особистого обшуку здійснюється відповідно до КПК України. З метою ідентифікації затриманої особи обов'язково проводиться її фотографування, також за допомогою цифрової фотоапаратури, з обов'язковою прив'язкою до часу затримання будь-яким доступним способом, а також опис індивідуальних ознак її будови тіла й особливих прикмет із занесенням до протоколу затримання. Дактилоскопіювання та відеозйомка затриманої особи проводяться за можливості. Слід зазначити, що найчастіше такий захід застосовується для затримання злочинців, які мають намір покинути територію проведення антитерористичної операції, а докази їх причетності до вчинення злочинів проти власності зібрані ще не повною мірою. Під час такого превентивного затримання здійснюється внутрішньокамерна розробка.

Окремо слід наголосити, що чинні відомчі нормативні акти з питань оперативно-розшукової діяльності взагалі не містять положень щодо особливостей організації і тактики проведення окремих оперативно-розшукових заходів у надзвичайних умовах та в умовах антитерористичної операції. На практиці ж працівникам оперативних підрозділів, які здійснюють протидію злочинам у районі проведення антитерористичної операції, нерідко доводиться виконувати свої функціональні обов'язки в умовах ведення відкритих бойових дій. За нашим переконанням, у частині регламентації оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів ОВС, зокрема підрозділів карного розшуку, з урахуванням викладеного, необхідним є розроблення концептуально нових відомчих нормативних актів щодо організації і тактики оперативно-розшукової

діяльності в надзвичайних умовах та в умовах проведення антитерористичної операції.

Потребує коригування й правове регулювання внутрішньої та зовнішньої взаємодії підрозділів карного розшуку в протидії злочинам у районі проведення антитерористичної операції, адже в цьому напрямку реалізація вимог нормативно-правових актів стикається з низкою проблем. Так, взаємодія між підрозділами МВС та іншими суб'єктами антитерористичної операції стикається з проблемами, пов'язаними з міжвідомчими непорозуміннями щодо завдань у протидії тероризму, можливою недовірою та відсутністю координації. Окремо необхідно відмітити неузгодженість у проведенні оперативно-розшукових заходів, які здійснюють різні суб'єкти протидії злочинності в районі проведення антитерористичної операції. У цій ситуації трапляються випадки організації та проведення оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій за однією оперативною інформацією різними підрозділами - місцевими органами внутрішніх справ, приданими силами ОВС інших регіонів, СБУ тощо.

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що наявність широкого спектру правових норм, які містяться в нормативно-правових актах різної юридичної сили, є гарантом законності здійснення оперативно-розшукової діяльності, зокрема з протидії підрозділів карного розшуку злочинам у районі проведення антитерористичної операції, адже детальне правове регулювання роботи оперативних підрозділів ОВС є важливим засобом повного і правильного виконання обов'язків, які покладені на них. Слід підкреслити важливість тенденції зростання ролі закону в регулюванні цієї діяльності. Підзаконні, зокрема відомчі, акти мають відходити на другий план і виявлятися в новому значенні - як допоміжні засоби забезпечення виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, зокрема в районі проведення антитерористичної операції.

Література

1. Албул С.В. Кримінальний процес України: навч. посібник / С.В. Албул, С.Л. Деревянкін, О.В. Поліщук - Одеса: ОДУВС, 2015. - 476 с.
2. Албул С.В. Організація і тактика несення служби на блокпостах в умовах антитерористичної операції : методичні рекомендації / С.В. Албул, О.Т. Ніколаєв, А.О. Шелехов. — Одеса: ОДУВС, 2014 — 34 с.
3. Антонов К. В. Правові засади оперативно-розшукової діяльності : навч. посіб. / К.В. Антонов, О.В. Вишня, О.В. Сачко, С.І. Халимон. - Харків: ХНУВС, 2009. - 126 с.
4. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду: за станом на 04.02.2011 р. № 2952-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.
5. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 01.04.2015 р. № 3718-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана
6. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13. 04. 2012 р. № 4651-VI : за станом на 22. 03. 2015 р. - К.: Алерта, 2015. - 304 с.
7. Оборотов Ю.М. Теорія держави і права (прагматичний курс) / Ю.М. Оборотов. - Одеса : Юридична

література, 2009. - 184 с. - С. 45.

8. Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: Загальна частина: підручник / авт. кол.: С.В. Албул, К.І. Беляков, А.І. Берендєєва та ін.; за ред. С.П. Черних, М.П. Водька, О.Ф. Долженкова. - К.: Відділ редакційно-видавничої діяльності МВС України, 2012. - 884 с.

9. Основи оперативно-розшукової діяльності: навчальний посібник / О.Ю. Анциферов, О.М. Чистолінов, С.В. Єськов та ін. / за ред. С.М. Гусарова; Харків. нац. ун-т внутр. справ. - Харків: Золота миля, 2015. - 312 с.

10. Про боротьбу з тероризмом: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 25. - С. 180.

11. Про взаємодію Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України в питанні розшуку осіб: наказ МВС України, СБ України від 03.05.2012 № 169/391.

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які переходять на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції: Закон України від 15.01.2015 № 119-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 2015. - № 10. - С. 61.

13. Про внесення змін до Закону України «Про боротьбу з тероризмом» щодо превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години: Закон України від 12.08.2014 № 1630-VII // Офіційний вісник України від 02.09.2014. - 2014. - № 68. - С. 7.

14. Про внесення змін до Закону України «Про міліцію» щодо умов застосування сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї в районі проведення антитерористичної операції: Закон України від 12.08.2014 № 1633-VII // Офіційний вісник України від 29.08.2014. - 2014. - № 67. - С. 18.

15. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: Закон України від 12 серпня 2014 року № 1631-VII // Офіційний вісник України від 02.09.2014. - 2014. - № 68. - С. 8.

16. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: наказ МВС України від 14.08.2012 р. № 700.

17. Про затвердження Інструкції «Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні»: наказ Генеральної Прокуратури України, МВС України, СБ України, Міністерства фінансів України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5.

18. Про затвердження Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: Наказ МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26.08.2014 № 872/88/537 // Офіційний вісник України від 29.08.2014. - 2014. - № 67. - С. 127.

19. Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції: Закон України від 12.08.2014 № 1632-VII // Офі-

ційний вісник України від 29.08.2014. - 2014. - № 67. - С. 15.

20. Про інформацію [Електронний ресурс]: закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду: за станом на 09.05.2011 р. № 2938-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.

21. Про невідкладні заходи із забезпечення державної безпеки: Рішення Ради національної безпеки і оборони України (введено в дію Указом Президента від 14.11.2014 № 880/2014) // Офіційний вісник України від 28.11.2014. - 2014. - № 93. - С. 17.

22. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс]: закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII із змін., внес. згідно із Законами України: за станом на 19.11.2013 р. № 3412-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.

23. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс]: наказ Генерального Прокурора України від 19.09.2005 р. № 4 / 1 гн із змін., внес. наказами Генерального прокурора України від 04.10.2011 р. № 3 / 2 / 1 гн. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - [Назва з екрану].

24. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 23. - С. 176.

25. Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції: Закон України від 02.09.2014 № 1669-VII // Офіційний вісник України від 24.10.2014. - 2014. - № 83. - С. 7.

26. Теоретично-прикладні засади протидії підрозділами карного розшуку злочинам проти власності у районі проведення антитерористичної операції: монографія / Албул С.В., Анциферов О.Ю., Стрелюк Я.В., Шендрік В.В. та ін.; за загальною редакцією С.М. Гусарова. - Х.: ХНУВС, 2015 - 256 с.

*Албул С.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
перший проректор Одеського державного
університету внутрішніх справ,
Член Союзу юристів України
Надійшла до редакції: 11.04.2015*